

پوسپی

د عبدالهادي ريشاء

داشعارو دوهه

مجموعه

۱۳۷۴

Ketabton.com

ريشاد

الشي ريء لربا البعد

مؤمء من لعشاء

مد مبعه

دجموعى نوم - بوسى
شاعر - عبد الهادى ريشا
دليكو/كال - ۱۳۷۴ هـ. ش
دچاپ خاى - كراچى
دچاپ شهير - پنخه سوه توك
خطاط - عبد الناصر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اهداء

دا دپوسى مجموعه د هغو کورداگو، زوى مرو
او مومرو پاک نيت ته چي د ناساد و اولسو د بناد يو
صادقانه غوښتونکي وه او په دې ارمان د خپلو مغزنو
ککړيو سره د ک زرونه د مخکي په غېز وروستل سوي دي
اهداء کوم.

چي ويونگي کور بنا دي به خه پکښې ووايي. نومي ولي په هوا
زېره مي کښانده وو. کله چي پوه سوم چي د پتوکرزو مجموعه
بيخي چاله نظره نده غورځولې، نه يې يو مخيچه (نو) پر
کش کړې دى؛ وروسته مي نو پر خان يک سنده کړه.
زېره مي پر پښتې سو يو خه نات مي پر کښې وســت.
چاچي زه د پتوکرزو د مجموعې په تائيد سره مکتوباً
، غيا باً او مخامخ غتولې يم. دوى دي د سيالانوسرسي.
زه يې منون کړم.

او هغه کور بنا د وچي د مجموعې پر بعضي ځايو
تنقيد نيولې دى. د هغو تر داپاک دين وگرزم چي پريوه
مخ يې نده کړلې. او هغه بنا د منو او صاحب نظرانو چي به
نظر او لارښونه يې راته کېده. دوى ته سلامه دى،
غيبې سپاره دې مله وي، کور يې ودان.
بناغلو لوستونکو!

ما به دغه د (پسوسي) مجموعه د وخته لا چاپ کړې وای.
خونزه د ژوند په نور انگل اخته وم. دبلي خواچي مي
د چاپ د پاره خالري خه غرانونه ټول کړي وه. په هغه
بنې د گراني داسي هښه، باد شوقې چي د غرانو زيبزه
سکه يې داسي ورسولولې وه چي غران د غاز ارزش
خوڅه کوي د خوشکې تر وزن يې لا وزن سپک سو.

چي د چاپ د پاره نه بسپدل ، نوره لښه ، د پنه مانه درلودل
چي د هغه څخه يوڅه راواخلم او د چاپ مصرف ته يې
ورکړم . نو اريان ، په اريان پاته وم ، په چاپ پوري يې
او گاره وم . يو چاته چي مي امېد درلود هغه ته چي مي ورياده کړه
هغه هم تلېه تېره کړه ، خان يې وځړاوه ، نه و ټوڅېدئ .
په داسي وخت کي نو ما وارو سړي خانغا واسرنگه
کيزي . دامي هم خان ته عاربال چي ريشا دي ديوي
مجموعي د چاپ د پيسو په خاطر خان د اوو محمد وپوروي
کړي . دامي هم نسواي منلای ، نه مي ور بلل چي ليکلې
چاپ ته آماده مجموعه دي دغه سي نا چاپ پاته سي
باره مي زړه راغونډ کړئ . ما ويل ” څه ټوکل يې پر هغه
چي بارانونه اوري .“

راولارسوم ، پر چاپ خانو وگرزېدم . ډيري چنې مي
و وهلي . په ارزان بيه کاغذ پسي مي بازارونه متکړه
په چونگي ، چونگي د صورت په سوهانگي مي دونه پسي
برابري کړې چي دا دپوسې مجموعه په چاپ کړم ،
او ستاسي حضور ته يې وماندي کړم . ما خودا کار د -
نس په خوزو وکئ . اوس نو پرتاسي ده چي نوکئ وخت
وروباسئ او ديپلا ويلو زحمت پر خان تېر کړئ .

دا چلي ما د پوسئ په دغه مجموعه کي
سل (۱۰۰) شعرونه وکښل.

د دې کراستي يا گدلي شنل په تاسي اړه لري.
زه به تر هغو پوري غاښ وچيچم، چي تاسي يې توري و
سپني شنل سوي وړی خپل د قضاوت د ترازو وپلو
ته ور غورځوی.

تاسي ته به ياد وي چي د دې شعري مجموعې شعرونه
د ډېره وخته ماته پراته وه. ماد پتو کړزود مجموعې په سر
کي لا دا خبره ستاسي تر غوښتېره کړې وه. د هغه جملې
څخه يې بعضي اشعار د چاپ د پاره د لته راپل
کړه. او بعضې نور يې لکه:- د
لوی استاد علامه عبدالحی (حبیبی) مرثیه چي د (پښتو ټولني)
په مجله کي د اکاډمي له خواتنې سوې ده. د عبد الباری (اشا)
و پر نه د کڅهار په مجله کي چاپ سوې ده. بر علاوه پانځي
يې گټتېر، او نشر سوي هم دي. د محمد گل (نوري) د مړينې
په يوه تيلن کي چي د سرحد اتو او قبائيلو د وزارت له خوانيو-
ل سوئ وو، ما هلته هم د ده په ياد يو شعر ووايې چي البته
نشر سوي به وي. د جمال عبدالناصر مرثیه چي ما د ده
د مړينې په دوهمه ورځ وويل، بيامي و مصرته د ده د دفتر
ته وليزل. گا گارين چي لمړی حل د فضا په سفر ولاړ او بيرته

را کښته سو. د ده په افتخاري هم په هغه شپه شعر جوړ کړی. اود ده د فترتې مي پس له څه وخته واستوی چي خبر يې د ازوستيا، روسی جريدې خپور کړی. دلمړی پلا دپاره چي (آرم سترانگ) امريکايي پر سپونز می قدم کښېښود، ماد ده په شان کي هم يو شعر جوړ کړی. په يوه پټه کي مي ثبت کړی، نو گوره چي هغه پټه به اوس چيري وي؟ د غسي زمانور شعرونه په مختلفو جريدو په مختلفو وختو کي خپاره سوي دي. لکه :- د اولسي جرگې په مجله کي، د سولي د جبهې په جريده کي، د اوسني ليکوالوپه دريم ټوک کي اونور و اخبارو کي چي زماسره يې نه تاريخ سته نه مي شعرونه پياوړېځي.

خـــ و اوس هم يو څه شعرونه د ټومني په اندازه راته پاته دي. که نور سره برابرسوه بيا به نو د خيره سره خبري کوو. چي بيا د بلدي د گوروان گانه را ونه سي. اوس يې د چاپ و عده نه کوم.

خوزو دوستانو!

که ستاسو دا خيال وي چي د دې مجموعې اشعار به دونه شيريني ولري لکه شير پوره يابه داسي مفرح دل و دماغ و تسکين د هنده اعصاب وي چي په هر گوندي کي به يې ترنگ خوشي پرته وي. نو د امکان مو بڼايه بولم. ځکه پدې شعرو کي د ۱۶، کلو د بې وزلو د ځگر خزکی، د بيز غاله مغزو جزکی،

د زړه دزلزلو چنگی او د زړه درزونه، دردونه، غمونه،
انعکاس او نقاشي سوي دي. که څه هم ستاسي به
خوا دروو هي. خود بيلادويلو توصيه يې زه ځکه درته
کوم پي، تاسي بيا هم د اولسو په جگر خونيوکي ورسره
گډ او شريک سئ. پي دوی يواځي په غم کي پاته نسي او پر
دې توره مکه ټوله داغ ديدگان او غمجن سره کښيني
او پاتا سره ورکي وروسته د غم کمبله ټوله کړي.

دا پلا يې د دې مجموعې نوم په دې خاطر (پوسي)،
وتاکي، پي ټوله ناخوالي، ساره اسويلي، دردونه، نادودي
زمونډ پوسي ده. هو ذهني، جسمي، مالي، او نور رقم، رقم
پوسي، زمونډ په پنځه دي. تر دې حده پوري پوسه او پر-
ندوکي يوچي د پيشي د تښته څخه هم بېرېزو. هانور خولا پرېزده.
دازمونډ پوسي نه بولي؛ پي پر يوه ټپک يې راته ايښې ده.
په سز موراته گوري، توري يې راته پرتندي دي. دناترسو
تر چپلاخه لاندي يو. د سياه سرو ژړاوي، بڼراوي، اله
لاوي دي. هلکان خان د ډاگ، ډاگ وهي، پر خوله خوله
لويزو د پورته کيدو څوک نسته. په سترگو کي مو خاوري
رډ، بد پاشل کيزي. تا ټو بئ مو وړک دئ. د خدای پراوچه
مو څوک نه پرېز دي. په هر ځای کي شېر خطيان يو.
په چپ کي شانزده، په کندري سپروني ندي پاته.

لځي وپتي شتمنى موخغلو ي . دخپلو هستيو پي سرپه
چيچه ايستلي يو . تپفونه او ارزي لاد لاسه راباندي
صافوي . د دغه واقعيتو په نظر کي نيولوسره مي د دې
مجموعى نوم ، پوسى ، و تاكى ، چي د اکثر و جملو څخه هم
دا نځگي او پوسيو بزغ او مفهوم راوړي . موز پوسه
نه وو خواوس زرموزوس غتو وسدارانو وړى دى .

خاوري عبدالهادى ريشا

منه

زما کشري زوی (عبدالناصر) چي دوستان يې
(کبلی) بولي راته ټينگ سوچي ستا دغه د بېوسې مجموعه
دا گنت د چاپ د پاره زه ليکم. ماورته وويل چي "دا
خود زوی زېړی دی. مگر ستا خط کله دواپې دی؟"
خو ده ټينگار کاوه. ويلې "د طوا، ټکي، دی که يې بېله ما
بل څوک وليکي." ورسره بڼه مي کړه. ما ويل "و دي گورو."
هلک رهي سو. د خوش نويی يو کتاب يې پيدا کي.
ورته و جوغېدی. اندر په يوه، يوه نېه مياشت کي په خط کي
دونه باولي سوچي پر خط يې زما باز کښنو ست. مجموعه
يې په بشپړه توگه چاپ ته آماده کړه.

دی ډير ذکي، پوه او مستعد زلی دی. استعداد
يې د ستايلو وړ دی. مگر نوڅه وکوي چي پر هيواد مود بلا سا
ختلې ده. د دغسي ډيرو مغزنو، مبتکرو او سالمو فکرو
خاوندان د بل په خاوره کي تر ټپلي، لي به ليه اوتاک له تاکه گزري.
پيازيه گڼه په ډوډی پوري حيران دي. د استعداد د روزلو
او تحصيل استادان يې يانسته يا هغه پخپله بخوله اخته
دي.

زه اول د ده څخه د دې مجموعې د ليکني د زحمتکښي
منه کوم. بيا يې استعداد ستايم چي په لږ وخت کي

دونه اوږه سوچي مجموعه يي يک لوخته صافه وليکل. دا
دی نن يي خط ته ستاسي سترگه هم وراوري.
خدای دي ده ته برکتونه ورکي. وزردې وزېزي.
د انسانیت په هره برخه کي د بړيوغتي برخي ورتغوایم.
- پشاه -

فهرست

مخ	شماره عنوان
۱	۱. لوی خنتن
۲	۲. رب ته درېزو
۳	۳. اې خاونده!
۴	۴. دغه حال دی چي نه چاغېزو
۵	۵. لپوه هم پر هېڅ کوي؟
۶	۶. حالونه مي راوړي
۷	۷. بېچاره پروفیسر
۸	۸. نعم خپلي اولسونه
۹	۹. لامونه دي پېژندلي؟
۱۱	۱۰. تشي د خولې خبري
۱۳	۱۱. دخپل زوره ناخبره
۱۴	۱۲. جنگ پر غله دی
۱۵	۱۳. دلته گزاره سخته سوه
۱۶	۱۴. زوی مري لاس نه اخلي
۱۷	۱۵. للو، للو

مع	شماره - عنوان
۱۹	۱۶ . ملل متحده ته واييم
۲۱	۱۷ . که رانله نو پاخه راځي
۲۲	۱۸ . داخه سوران راغلي دي
۲۳	۱۹ . ياران يې بد راه کړه
۲۴	۲۰ . دتولوزيمونه دک دي
۲۵	۲۱ . تر مرگه خوب
۲۶	۲۲ . وې شرمولو
۲۷	۲۳ . ياري صداقت غواړي
۲۸	۲۴ . مخ يې راو لگاوه
۲۹	۲۵ . دغه دي ايتارنو
۳۰	۲۶ . کفن کښ
۳۱	۲۷ . يې باوره و عدې
۳۲	۲۸ . سل دزرگريود لگر
۳۳	۲۹ . پس گردني
۳۴	۳۰ . نوبتي مرگ
۳۵	۳۱ . نامېندي
۳۶	۳۲ . حق ده پېره
۳۷	۳۳ . لرگي يې پکار دي

مخ	شماره - عنوان
۳۸	۳۴. د زړه غوچینه
۳۹	۳۵. لوی ختلم په زېرخانه توتلم
۴۰	۳۶. بي پرزوموټر
۴۱	۳۷. ژربه د نازه ولویزي
۴۲	۳۸. کوربل
۴۳	۳۹. سر شکوني
۴۴	۴۰. مخ ته کرکندي
۴۵	۴۱. تماشه بي کوه
۴۶	۴۲. د بل لاس
۴۷	۴۳. ټوله دی دی
۴۸	۴۴. شخصي حکومتونه
۴۹	۴۵. پنبوته لویزي
۵۰	۴۶. دمغزو عملیات
۵۱	۴۷. تالي ختي
۵۲	۴۸. ورستی هگی
۵۳	۴۹. د بندگی ژوند
۵۳	۵۰. د سرو نولو
۵۴	۵۱. نه تعلیم نه تربیه سته

مخ	شماره-عنوان
۵۴	۵۲. دغه حال دی
۵۵	۵۳. زیمه ته مولویزی؟
۵۵	۵۴. ژړي تلي
۵۶	۵۵. ولي بل ته اړیو؟
۵۶	۵۶. د غلو ملگري
۵۷	۵۷. خنګه وکم؟
۵۸	۵۸. بي فايدي مجلسونه
۵۹	۵۹. نيکي غوښتني
۵۹	۶۰. په وينه بیده
۶۰	۶۱. وچاته ورزغ کوم؟
۶۱	۶۲. پرکمه رهي یو؟
۶۲	۶۳. پښتون پاته سو
۶۳	۶۴. لاس یوکئ
۶۴	۶۵. ذغاليان سو
۶۵	۶۶. فراري عاشق
۶۶	۶۷. مردار خواره
۶۷	۶۸. ترکلکين راته گوري
۶۸	۶۹. گلگل ميري

مخ	شماره - عنوان
۶۹	۷۰. توپک خیل و پردی نہ پٿرني
۷۰	۷۱. بوسه يو
۷۱	۷۲. پرفراف کلي نہ چليزي
۷۲	۷۳. راغله، ولاړه
۷۳	۷۴. بدي خاطرې
۷۴	۷۵. منافق
۷۵	۷۶. کوز لاس کوز مغزی
۷۶	۷۷. بړگ تکل
۷۷	۷۸. بنه انگور چغال وهي
۷۸	۷۹. پښې نہ پر ورځي
۷۹	۸۰. آينده نتيجه
۸۰	۸۱. د بيت المال موزکان
۸۱	۸۲. نہ شرم نہ حيا
۸۲	۸۳. ترکو و ارزانه
۸۳	۸۴. سوک زبه
۸۴	۸۵. اوږد زکدن
۸۵	۸۶. پريوه زخم بل ترخم
۸۶	۸۷. بنه کوی بد مه کوی

شماره - عنوان	مخ
۸۸ . سگریٔ کبنانوا	۸۷
۸۹ . نصوریا نوتہ	۸۷
۹۰ . خپلی بنکلی تہ خم	۸۸
۹۱ . خیره خلاصہ دہ	۸۸
۹۲ . خوندیٔ فستہ	۸۹
۹۳ . پہ توک یا خیره گزارہ	۹۰
۹۴ . دہ الرومیدان	۹۱
۹۵ . بی سورہ سازتہ اتن	۹۲
۹۶ . د غونبواکسیر	۹۳
۹۷ . جوال شکاف	۹۳
۹۸ . خرامبو	۹۴
۹۹ . ترنس کینتہ مزدوری	۹۴
۱۰۰ . کزپی لاری	۹۵

لوی خستن

مُصَوِّر، خالق، مالک د کائناتو
ته لایق د حمد، ثنا او د صفاتو
تارا کړي دي بي شهيره نعمتونه
اي منعم! معطي د انعاماتو
بينده په زړه آگاه د هر بنده يې
مهربان يې نگهبان د موجوداتو
چي ستاحقه لار په صدق عملي کړي
هغو يو وره ستا رضا په عباداتو
ته معبودي عبادت تالره بنايي
پرستش نه کړم د بت او فلزاتو
د شيطان د تيرا استلو پناه غواړم
چي ولاړتسم د خونگارو پر عاداتو
د صالح نيکو کارانو عمل راکه
ما خوندي کړه د روزگار د جناياتو
ته هادي يې هدايت هادي ته ورکړه
دی خواستگر ستا د مقبولو هداياتو

رب ته دريزو

مسلمانان چي د خپل رب څخه جنت غواړي
هسي مولا له بندگانه عبادت غواړي
هادي قران چي بندگانه نوته ليزلي رب دى
بايد په د وړو کي پروت نه وي تلاوت غواړي
مسلماني تش په خوله نه کيزي عمل ورسره
هم او امر هم نواهي مطابقت غواړي
که مؤمنان موزي يوله بله سره ورو نه بولو
همدا اخوت په صداقت، مينه، الفت غواړي
که څوک يواځي لمونځ کوي زکاة بيان نه وکوي
نيمى آيات مني د نيم څخه فرقت غواړي
د همسايه سره اسلام د ورور پر وند خوښو
همد هغو سره دوستي او موادت غواړي
قتل، قتال، جنگ، جدل، فسق، فجور دى منع
سوله، صفا خوښوي نه چي عداوت غواړي
څوک چي تقوالري هغه وي و خالق ته نژدې
څښتنى عادل دى د بنده هم عدالت غواړي
خدا يه ته زموږ عمل ته مه گوره خدايي ته گوره
ريشا په ټول جهان کي سوله امنيت غواړي

اپي خاوندۀ!

پاکه ربه ته خالق زه دي بنده يم
ستاله امره خنده ليري افتاده يم
په گناه کي يمه دوب ترسره پوري
درحمت اميد لومه درمانده يم
شيطانانويم دلاري اړه ولس
اپي ستاره بعفوه غوايم شه ندي يم
په دنيا کي مي هم هيڅ خواستوه سهه
په محشر په خپل عمل سرافکنده يم
بندگان وایه وتاته ياغي سوي؟
او که زه په بينا سترگونادیده يم
نه وروري، نه اخوت، نه مؤدتسته
پر دې حال به لاتر کله پانیده يږ
زما دثرونه چاري راسمي کړه خاونده
زه ريشا کله د چاروساز بنده يم

دغه حال دی چي نه چاغيزو

راته وايي چي څوڪ نما مخ درواغ
دهغوخلگولر مه پرنره داغ
پهخوله قال الله وقال رسول وايي
پهخوړك كي مردار خوروي لکه زاغ
په مجلس كي يي د ژبي لمبي و تري
وي دننه زړه يي تور لکه شراغ
چي د زړه او د خو لي لاري يي يوه نه وه
مناقق دی غومره ژبه د ابلاغ
چي يي ټول عالي صفات د پاك موئن وي
چيري و باسم د دي سوري سراغ
ولي نسي رنگارنگ گلان خر جوه
چي د گلو پر باغو گزري الاغ
که په رنخ د خونريزي سمي اخته سي
نه جو مي يزي د خاکشیر په نباداغ
هرگرمی د نابوره مرگ په گروم كي
ريشا خنگه څوڪ پر دي حالت سي چاغ

لېوه هم پر هېز کوي؟

يا پيدا دى تباهي لره چنگيز بد لوي جگي کوه لي په خاکرېز
نمستونه کړي بدل په تور و خاورو يايي لانس کړي په يوه گرمي پالېز
يا بڼې راغلي بلبلان و نري د باغه وابه نه وري له کارگه د بلبل رېز
يا رمباره، ياشيشني، يادراپي دل د کله و پيلي سي تيرېز
درنده حيوان دى هرچا پېژندلى نه پوتيزي د دوى پوست په قنابز
سرچينه که سوه مرداره ټول مردانې که بهاند تر آخره وي کارېز
دمردار لانس په خورکې پير حريص د چاليدلى د کارگه، لېوه پر هېز؟
يو د بل حيات ته ويني د خان وړ کړي بل جلا د غوندي د ونيوي خونېز
بڼه و بد اعمال د هرچا جلا کيزي که څوک و لري د عقل والېز

پر زيشا، دنس، هوالبنگ راغلي

اوس به څرنگه کوي ځني گرېز

حالونہ مي راوري

آبنا دنوا ماغونہ دي راوري	ما دگروب هيواد حالونہ دي راوري
قول ژوندي پي پر تي باندي تخمبدله	اود مروي تصويرونہ دي راوري
يونغيخه وطن واره هديره وو	د قبر و موي فريادونہ دي راوري
سرخته دله پر هار زمرونہ هلته پاته	ماي تش آه و در دونہ دي راوري
په نگر جو سره لاسونہ هوري بنج دي	مانا مراده ارماتونہ دي راوري
مادساندود ژمي اندوسترگو اوبنكي	سيلا بونہ، سيلا بونہ دي راوري
په اور بل پي د اور بل وينستان پاشا سوه	شاعر خوشعري تارونہ دي راوري
بهارونہ غوقی نہ وي غومر پدلي	دخزان مي ژر بلگونہ دي راوري
پر ديوال مانغزہ پراته وه ديبيا سوه	د کوخ مي ولونہ، ولونہ دي راوري
دمرگ وزي په ژونديو پائيدله	په سند کي مي هدونہ دي راوري
روژراتيانولاتر کله روژہ نيسي	دادی ماروژہ ماتونہ دي راوري

داچي نن له دي محفله مستي ولايمه
خو ريشاه دغمر يتونہ دي راوري

بچاره پروفيسر

ترس دود و نري په زمه کي اور بليزي
د کورې پشان د نر مه خونه سوخيزي
په ظاهره هروغ، درون لرمون پخته يم
ناخبره د سباچي خه راکيزي
زما په رنگ تامه اک بل چاندی ليد لى
صورت نيزي، نر مه لرنيزي، سترگي لويزي
د علاج داروي ندي پيدا سوي
پروفيسري په تشخيص لانه پوهيزي
دير تروني دوست در تخ پوښتنه نكري
بگانه خوي په مرگ لا خوشحاليزي
ريشا مرگ ته انتظار باسه مرگ لندى
خدائى خبر چي دشرون د چاري دي سميزي

غم خپلي اولسونه

پاته يير يار انود غمجنوارا نوسره
نسته شيريني ژوندون تيريزي دترخوسره
نه لرم خندا پر شندو غم لرم، غصي لرم
نهي ه کي گلومه خپل درد ونه د غموسره
چاراته د عقل اساسي لاره ونه بنوده
شپه او ورځ تيريزي دپرسد و لپونوسره
خلگو اور اخستي دي په اوښکونکي غوټي وهي
هسي آموخته سوه دسم وود تودوسره
ثرر به آبد يده اولس له گرمه سرده و خيزي
لار به پرې کوي دوهماندي تک دکاروا نوسره
مه نامينده کينه ريشا غم غصتي د ليري کړه
خان دي کړه نزدې د غم خپلو اولسوسره

لامونہ دي پٿرندي لي؟

- دغه څوڪ دي پي پي وٺني هم پي سوڻي؟
دغه څوڪ دي لوتوي پي پي دورجي؟
دغه څوڪ دي پي دورور دجپ پي باسي؟
په رقم، مرقم نوموي پي خسا باسي
دغه څوڪ دي پي شري خلك دكوره؟
دغه څوڪ جلا کوي خيل ودرور دوروره؟
دغه څوڪ دي پي قبرونه پي ڊيري پي؟
كور، كوڙهه، مسجد بنارونه پي نيري پي

دا دې عمر زمريان که چغالان دي؟
چي خورک يې دخپل ورور دکورچرگان دي
دوي پرڅه دي تباهي ته جو غېدلي؟
د ابي رحمه دا بشيلي، بنويدلي
دوي څه وايي، څه کوي، څه يې مقصد دى؟
چي هرځاي يې اور بل کړى د حسد دى
ايا پيرنى يې داناتر سه څوک دى؟
د سورات او بن پي څه کاله ته چوک د
خلگو وينس سى بس ته، پريزدى خپل خوبونه
د ريشا سوالوته ورکړى جوابونه

تشي د خولې خبري

- د نړۍ بشر خواهانو، چيري ورک ياست؟
د مظلوم طرفدارانو، چيري ورک ياست؟
زمونږ له حال څخه خبر ياست او که نه ياست؟
مهربانه پر خوارانو، چيري ورک ياست؟
د افغان پر سروڅه ناورين سيده دي؟
بشر دوسته انسانانو، چيري ورک ياست؟
سترگي پټي دي، که حق نسي ليدلی؟
حق بينانو، بينايانو، چيري ورک ياست؟
انساني عاطفه، رحم ولي پست سوه؟
رحم د له هستمندانو، چيري ورک ياست؟
افغاني ملت په وينوژند پروت دی؟
بې سرخه ډاکترانو، چيري ورک ياست؟
بشري حقوق د خولې تشي خبري
د عمل وفاقدارانو، چيري ورک ياست؟
توازن نسته پلي سپکي درنې سوي
په نړۍ کي منصفانو، چيري ورک ياست؟

تر غذا سود سلاح کاروان د مخنه
د ترافیک پیره دارانو، چیري ورک یاست؟
د اوربل قومانده پیر ژر عملي سي
د اوربند منصب دارانو، چیري ورک یاست؟
د افغان نجات ته کومه لاره وزي؟
مخ کسانو، رهبرانو، چیري ورک یاست؟
بشري نړۍ قرض داره د افغان ده
بندي غاري دیندارانو، چیري ورک یاست؟
د امپدستري و تاسوته کزې دي
ای! د سمی لارویانو، چیري ورک یاست؟
د کارگانو آوازونه پورته کیزي
له دې باغه بلبلاڼو، چیري ورک یاست؟
په طعنه په اشاره به څه سي جوړه؟
خولې کړۍ ملاهي شاعرانو چیري ورک یاست؟
ریشا ورک دې په تیارو په دریلو کي
چیري یاست مشعلدارانو چیري ورک یاست؟

دخيل زوره ناخبره

په بنايست کي قافلې دي مخ ته اوږي
خولاهې يې د تورمخ غلام و درته
په مرانه دي د پبان دي چپه کړي
په قوت کي غرولاهې يې هر خطرته
اې دخيل مراڼي، زوره ناخبره!
توره چا ده تېره کمې ستا وسرته؟
پخواني تختونه چاکړه دهرې وهرې؟
چي پر وچه مخکې پروت يې وسره لمرته
په برېتواو په شمله دي خوکځ اخته دي؟
په پروني کي وپهل کيزي و بهرته
سپينه وړخ دي د غفلت په خوب کړه گڼه
توره شپه به تېروي و سپين سحرته
د بابا اود نيکه نوم دي هېرسي
بد نايي بيا پاته کيزي و پسرته
وروستي عمر د ريشا، د بې آبي سر
وچه درخته نه رسيزي و شمرته

جنگ پر غلہ دی

زندگی دہ بخونہ دہ زندگی	کہ دور فو ترمیانخ نہ وی یکرنگی
پر ورغورچی هرچوچی اوهرینگی	دملت ترمیانخ کہ یو وارنفاق راغی
دنفاق اساس پی ایسئی فرنگی	دغه حال پرافغانانو نن راغی
افغانان دی یو دبل سره جنگی	دغیرت بگری وغامہی تہ لوپد لی
غواہر هغه زریہ اھاکی چی وی سنگی	دیرین زریہ وال دوروپہ مرگ کھیکن
تردی نستہ بلہ لویہ بی ننگی	چی دبل پہ اشارہ چل ورونہ وثرنی
زومہ و وومی شروند تپروپہ خلق	نہ آرام اوتہ امید دھوسای پی ستہ
دھنوظاھری خوی وی پلنگی	چی پر زریہ پی دروپو دحبتاپی وی
لمری ضرب پی وپے پرتاج د کلنگی	پہ میدان کی چی چرگان سرہ بیرسی

پرشا، خوځ دی پر سورناکله غونز نیسی

چی وی پورته آواز ونه سورنگی

دلته گذاره سختہ سوه

دسپين سرود نازوي بدراحي
دسپين بزيرود گيلوي بدراحي
مشران جي دخيل کور مسئولہ نه وه
دکرو و همو خد هغوي بدراحي
چي په کور کي نه تنظيم نه دسپين وو
له دې گډ وډ تنظيموي بدراحي
چي نه قول نه وعده وي نه وراشه وي
له درواغو دوعدوي بدراحي
دلایل منطق چي نه وي په مجلس کي
وچ دلومر ووازاوي بدراحي
فيصلي چي په عمل کي تطبيق نسي
پرکاغذ د فيصلوي بدراحي
هسي ډير شيان موجود سته بدسي
خصوصاً بيا د جنگوي بدراحي
ريشاؤ لار سه يوي بلي سياري ته
ستاله دي نصيحتوي بدراحي

زوی مری لاس نہ اخلي

سحر گروخه جادو سرا باندي ڪري
عقل فڪري دي نما له سره وري
دخيل خان سره مي واڪ و اختيار نسته
ڪشوري مي لکه مز غاره کي پيري
دڙو ٽيون ڊپاره مڪه راته سره ده
دمرگي په ڪت کي پروت ٿيم لکه مري
دکم درد تخه نالش و ڪمه خلگو
دوجود هره حصه مي ده ڪو ميري
چي بي غريسته هته هوڊه بي پوره ڪه
پرڇه لاس را تخه نه اخلي زوی مري
د دور ورونو پي لاس کي سناخي دي
بيو د ابل حلا لوي لکه اوزر ڪري
دخيل ڪوره بي ريشا بهر ته ويوست
پاته نسويه کاله کي دڪور غري

للو، لלו

الا هو للو، للو، خوب دي درمي دلهو لولو، آهاى، آهاى، للو للو
د سترگو تور د نرگي سر للو، د توري شي ژپه لره للو، پر د بنمانوسي لاس يره للو
الا هو للو، للو

اوس دي خوبونه كوه، پاك خور كونه كوه، پر مور نازونه كوه
خان مره وه په شيدو، خوب دي كوه تر سپيدو
الا هو للو، للو

سباقومونه روزي، كار له غبتي پالې، دوى ته د لوزي ساتي
خستن د لويو كارو، د نوي، نوي فكو
الا هو للو، للو

ته به اقوام وينوي، ته به عوام وينوي، بشر تمام وينوي
ته د غفلت د خوبو، د جهالت د خوبو
الا هو للو، للو

نرمي كي سپين دي كه تور، هريو د خان بوله ورور، نرمي د ټولو لوى كور
سره يو خاى د قرنو، پر د بستو، غرو و رغو
الا هو للو، للو

وچه بديا اوبه وه ،خري غوندي شني کوه ، زوزان د بچه رسيد
زرونه راباسه دغرو ، وتره بند پير رودو

الاهو لלו، للو

پوره که لوري هيلي، دمرگ سلاح کره ويلي، وايه د ژوبد لي
ورک کره خطر د جنگو، خلاص کره بشر د لمبو

الاهو للو، للو

زما وصيت و منه، حق عدالت چلوه، خدمت د خلگو کهه
دغه قيمت د شيدو، ستا تخنه غواري ببو

الاهو للو، للو

د خلگو نره وساته، زه پي دنره وساته، لوی او واره وساته
عالي انسانه للو، پر خواري گرانه للو

الاهو للو، للو

آينده بناد اوسي، آرام، آباد اوسي، لوی سي د مراد اوسي
زبان زولپي زه گو، چي هپره نکري آذکو

الاهو للو، للو

ملل متحد ته وایم

داده د انصاف، د عدالت، د حریت نړی
داده دبشر، بشرخواهی، انسانیت نړی
داده د انسان د ترقی او عصریت نړی
داده پرمخ تللي دوروی او د بشه نیت نړی

دا جملې که هرچاپه رشتیا سره ویلي وی
نن رینې د ظلم او ستم باید خنلي وی

آیا استعمال د اسلحو تاسی ژوندون بولی؟
جنگ و انسانانو ته پیشرفت او تمدن بولی؟
او که پر عوامو بمباري عصري قانون بولی؟
و وایاست رشتیا چي دغه عقل که خون بولی؟

زه د ورور وژنه خودخواهي و جهالت بولم
زه د انسانانو جنگول لوی خیانت بولم

جوبې پرې دفاع خلگو ناورین دی مصیبت دی
دوی وایي چي جنگ داخلي کار د مملکت دی
خوانه! هسي نه ده د بهر مداخلت دی
هرخای چي جگړه وي دیو، ان مسؤلیت دی

هرجنگ په داخل کي د خارج څه تمویلیزي
دخل د خارج وي د سد خلگ په پوهیزي

غونڊو د يو. ان د سرغنه وعاقلانو وي
داسي معلوميزي چي بازي د هلکانو وي
حکه فيصلې بي نتيجې د انايانو وي
يا د فيصلو تعميل پلاس د استادانو وي

ورده د يو. ان استازي ژرچي استغفا وکړي
يا دي د بي وړلو د نړۍ سره وفا وکړي

بعضي په پوهيزي چي جنگونه پر غله وي
حکه فيصلو کي د زورگير درنه پله وي
هرضعيف النفس د زورورو پر پله وي
نه دى عدالت چي ناحتيونه شله وي

خود به په نړۍ کي نزدې ليري لمبې بلي وي
خود به جوړي سوي د زورگير پر طرف بلي وي

جوړي تباهي ته کارخاني د سلاح گانو دي
گتي د غټانو تاوانونه د کچنيانو دي
ناز و نعمتونه د قوي تنگدارانو دي
واړه اختيارات فقط پلاس د خوگانو دي

زه ريشا انسان ته انساني خوښه تل غواړم
يا دغه نړۍ د خپل مدارنځه و تل غواړم

که رانله نوباخه راځي

نه راځي چي تللي دي ژر نه راځي
کله که راتله ډير پاخه راځي
گوري چي لاڅو سرونه پاته دي
تش ميدان ته به په پوره زړه راځي
اوس د گل هوسو گلستان نه دی
دلته نوی اور په بلېده راځي
اوس يې د راتگ پاسپورټ په لاس نسته
دوی نه پر مخه نه د پواله راځي
يوځل چي د نعم کبله منوله سوه
بيا په وراځوندي د واده راځي
هر وخت چي سرک يې اوپاشي وليد
هغه گري پلي اوسپاره راځي
يو کرت که لمر تر اوره ووتی
هلته به ريشا د لمر وړانگه راځي

داڻه سوران راغلي دي

ڪله بيا غوي پزي ددي باغ غوثي
ثرڙخان پرشنه بهار راغلي دي
خيل باغ ته ڇوڪ ڪله تيريدلاي سي
هلته درنده حيوان راغلي دي
ماتي ڪري ڄمڻ بد نونه دي
نن ورڇ د سوتي دوران راغلي دي
زه جي آينده ته نظر و اچوم
نرمانظر ته وران جهان راغلي دي
اوبنڪي د یتيم دوچيد ونه دي
دوي ته طوفاني باران راغلي دي
خلگ خوري، دبري خوري، سڪروتي خوري
دا رنگ خورنده انسان راغلي دي
دا سي خورنده پهلوان شرڄملي
دوي لره دلري نريان راغلي دي

ياران پي بد راڳره

نرما خوازره ياران دي چيري راڅه تللي؟
دوى دي تللي كه بل چا دي تيرا ايستلي؟
نا بللي بېگانه اوس راته ناست دي
ما په دوى كي څوك ونه ليدل بناغلي
نه خبره، نه پي شربه، نه وراشه سته
نه پي زهوز د پرگنو حقوق منلي
دلته يود زهره خوا خونري پيدا نسو
كنډوالي، ياتشي توري دي كودلي
اوس به چيري زه خوازره ياران پيدا كوم؟
چي پر لوتوتيو ناست وي دكلي
شكايت، درد وغونه مشترك سوه
پيشا ستا په شان دي ټول پر زهره ويشلي

د تو لو زړونه ډک دي

چاته تش کړمه خپل ډک، ارمانجن زړه
کم طبیب دی چاره ساز، د خوږمن زړه؟
پاک صفا زړه مې درحم پیدا نه کړی
چي پي گورم هرځای وینم، خیرن زړه
د دوستي زړه چا وماته تزدې نکر
نه خوږيزي زړه پر حال، د دښمن زړه
د نانباده زړه گي حال چي چاته وایم
تر ما ډیر د هغه خواروي، غمجن زړه
که په مینه کي د مینې خوږمن وي
نه جوړيزي په تعویز، د مین زړه
د ډیر گرومه تخد ډک زړه ونه ځوانان سوه
زړنده دل به وو. پخوا، سل کلن زړه
لکه نور زړونه چي ډک د ارمانو دي
د ریشا هم هسي ډک د ارمان نن زړه

تر مرگه خوب

زمره له ديمه گرومه شه پارسوب کوي
عقل سوگه ورونن ليونتوب کوي
مينه ديارنمره غواړي اخلاص غواړي
نه بنسايي بي نمره چي مينتوب کوي
سري چي دجهل امبارونه وي
خوشي دى ادعا دسريتوب کوي
چاته چي عادت خوب گولي سولې
پروت بوي ترمرگه پوري به خوب کوي
گيندغوندي چي سره ددهواڅه سو
کله بي لغتي ويراندي توب کوي
گيندچنپله پورته خيالات نه لري
واړي دلغتي لومړتوب کوي
خواني ککري ترخاورولاندي سو
نرومريشا قبروته مشرتوب کوي

وي شرمولو

- ديرو شرميد لوتره چا پوري . خومر نجالتيوت دنيا پوري
هڙاي ريشخندي دبل لاسه يو . خه جواب به وايوتربا پوري
ستري جي سي وچي بل خوك نه ويني . مري ستري ولامري ترينا پوري
خوند درواغان موهم وانده پيدل . حق واره باطل سوهر رشتيا پوتري
ديري دوعدو خلاف ورز ورتو . نه ورسيدلي تروفا پوري
داژمنه بي هم دباورنه بولم . سل شري بي وکري ترسا پوري
خنگه بي تميزه نرمانه سوله . خاندي دريشا خواهر شراپوتري

ياري صداقت غواڻي

ياري نه ڪيڙي پنهرو محبت غواڻي
هر قدم د ميني غور، دقت غواڻي
جي رضا د يار حاصله نڪري گرم دئي
خوڪ جي گرم سرهنه ولي جنت غواڻي
رسيدل د عشق پر لار تسليم دل دي
خوب و خيال دي چي به مفتت و صلت غواڻي
په آخري هغه پاته شرمند ه سي
جي د يار د خوشي پر ته عزت غواڻي
د غرور د خره د شاب به راشوه سي
غمانن جي مي د ياره فرقت غواڻي
ريشا صاف اوسه په مينه محبت کي
يار په مينه کي تنها صداقت غواڻي

مخ پي راو لگاوه

زندگي راته زندان سو . ديوالونه نرولانه سوه
اولادونه اتکري دي . آزادي غلامانه سوه
خه شي وکم؟ چيري ولاهسم؟ . دپره دي و خپل منفور يم
کشان مي په خوله نه دي . مشران مو نانزدانه سوه
په ما مخ دئ لگيدلی . خوک مي غوږ پر کږ برونه بزدي
دوروستي عمر خواری دي . بنايي ولاهه بېگانه سوه
خوک مي ولي په د برو؟ . خوکوي مي ، غموي مي
چي پرسدي خان بللی . هغه واهه ديوانه سوه
ولي مينه الفت وړک سو؟ . ولي هيڅ ترحم نسته؟
ولي عقل و'لاهي پنبوته؟ . چي پر جهل روانه سوه
اختيارات مودخان ندي؟ . که دبل دول ته نخپزو؟
که موسد دسره تللی . چي کارونه خصمانه سوه
پي چاره ريشا خوږيزي . وروستي عمر پر تيريزي
دويمه وپه لاس کښپوتی . نرمه دگرومه پتقانه سوه

دغه دی ایتارنو

نور موغت کړي غنټه وويي لانور
خان مویتت کړي تپتیه وويي لانور
خومري سپک سوي پود بل په تله
ایاتر دغه سپکو ويي لانور؟
نچپله سرو کړي دې ورونه
په غم ککړ، ککړ وويي لانور
بل ته خندا خان ته ژما راولي
خپل ژرید لگي ژمه وويي لانور
خپل خور وچي بیگانه په خوښ سپه
بل خور وچي خور وويي لانور
زموږ په غوښوا جنیان ماږه سوه
هم مستو، هم مږه وويي لانور
جوړي مونه کړي آبادی وځان ته
آبادی چیري نږه وويي لانور
ریشاپه خپل غم مصیبت کی دوتی
ندی انصاف چي زغو ويي لانور

کفن کبس

چي پوڄه سي د ژوند کله سره تپليس
بيا پکښې باسي ترڅو يوا بليس
کله کله په اميد سره نرره نښه کړم
تر نظري پتوخ وايي تپيس
چي څه نه لري د دوی به څه سي سوډه؟
چي هرڅه لري هغه بيا وي خسيس
هيڅ دروغې اميد مکره دهغونه
چي ويرانې يې وي لوستلې په تدريس
يم د ظلم په سکهجه کي ورنغلي
د قوي لاسو په زور سره يم پريس
دا امتاع دکم ځای و بولم بيارانو
چي پر ليک نه امریکا وي نه انگليس
رپيشا هسي کفن کبس کس ته حيران د
چي يې وکښ د شهيد څخه کميس

بي باوره وعدي

په وعدويه قسمو بي باورنسته
چا که خپله وعده خو خولي کړه ماته
د هغو قسم، وعده خنا ايستل دي
درېشتيا د صداقت لار خني پاته
ليري، ليري او گونښه خني تېر پزه
له کاذب سړي مخ وگرزوه شاته
کاذبان هيڅ د وعدو پابنده نه دي
د پرون خبره غورځوي سباته
له دروغو اسلام هر څوک منع کړئ
خصوصاً درواغان نه بنيابي ملاته
د درواغو منزل لنډوي دامل دی
په ميدان کي ژر راوړي ورېشتيات
بي حيا ته د حيا اميد ونکړې
مرگ بهتر وي حيا ته له حيا ته
وي ساته په صداقت پاکيزگي کي
خدايه باحقه لار وروښي ريشاته

سل د زرگريو د لگر

د ماتول وار يې خوړلې، پرکله د اتحاد دى
ماغزه تيت زرى، زرى سوو، کارې وار د استادى
پنت له پسته بيا تر زويه، دى افغان اولس تکويه
پر ميدان يې کلي لغړې، دادکم بيزيد ايداد دى
نه مؤمن غوندي زه سوکړې، نه انسان غونډ خپلو کړې
زړه يې سخت لکه ډبره، دا خاصيت يې د جلا دى
که پابنده د قران دى، که يې خوى د مسلمان دى
که خيريه سوو، نريان دى، هلته پاک د دوى جهاد دى
بني وکينس د خوش بيو، ريشه کش معانيدينو
چي بنا پر بنيا د نه وي، تعمير خوشي يې بنيا دى
پي يې ايسې د توژل کړې، پندو ستون چپه کيدل کړې
تر هغوي نرى کيزي، و فولاد لره خراد دى
پر دک خم چي د آساق وي او تر خوچرنگي باقي وي
نشي به ملاقي وي، خماري ته پر نه داد دى
چي بگري يې د اسلام وي، خو په نيت د دو يادام وي
که هر خو ملا امام وي، هسي پت لکه سياد دى
د مغز و به خه بنادي وي، چي يې ژوند نامرادي وي
بنادي نه لرو بنامنو، د ريشا زرگي نابناد دى

پس گردنی

بد نیتی دي، یو تر بله بد بینی دي
تر بکنی دي، خصومت دی، دینمی دي
بی عدلی، بی انصافی دگمه راغله؟
دبی وسو پر حق چور دی، شنجونی دي
اولادونه دکم دو، دي وانه خوره
دمرغانو په شان ورکي پلرگنی دي
نیک اعمال ولي بد لیزی په بدیو؟
که دقیق سو دا خبری بیرونی دي
پر د بنستوگر زیدل کله تمدن دي
په بنساروکی پاته لږ شو کورنی دي
خلکوڅه کوی؟ پرکه خواړهی یاست؟
پر دې لاری خورا ډیری دیدنی دي
تریشا" وگوره پر شاوخوا نظر کره
درته پاته چی لاڅو پس گردنی دي

نوٽي مرگ

پرڙي جي مغز ڀري دا سلحو سته
و بشر ته نوٽونه د مرگوسته
که مري له ما خطاسي پر ورور منبلي
په فريه کي کله وخت دنبا نوسته
استعمال دا سلحو بايد جاري وي
په تعطيل کي پي ٽرل د فابريکو سته
انسانان جي يو دبله سره وٺري
بلڇه نسته تنها گهٽه د پيسو سته
او که نه نو ورونده ولي د بيمان سي
په هر جنگ کي پت لاسونه د پردوسته
که سلاح سي د نري له مخي محوه
و بشر ته فراواني د نعمتو سته
دوي د دي دنيا لذات خان لوه غاري
و پيشا ته صرف نعمات د جنتو سته

نامبدي

خُمه خپل کاله ته کوز مغزی د اندېښنوسره
اوبنګی سوي لارونه د غمجنو کاروانوسره
لاره ده اغزنه سرک وړان پل نږدلی دی
چاودي پښې رهي يم د خولې خلاصاوا لادوسره
خوری د لارختم سو نوکان خوږمه دلوزي شه
وچه وچويي ده درخته نسته د ابوسره
ورک مي سوتاتوبی نه گنځ عالی نه دیوال ښکاري
ورځی تېرومه د قبرواوکنډ والوسره
وايستل گرانی د تن کالي په خپل قوت له ما
وچي مری غوږه صدري يو وډه جېبو سره
هیهات چي د اثرانده سترگي بیا د اوبکو وچي
هیهات چي په کککي به وي ناوياني د مروسره
ریشا دانسانو د خوښیومزه نللی ده
شین پاليزي لابن سود اوسانو په گلوسره

حق ده پیره

ژبه خوله کي دومره کله سوزنده ده
لکه بل چي مي پر زره د اور لمبده ده
غمان انوزه پر خوله يم پيژندلی
چي په ما پوري خونزه گوله ترخده ده
زه انسان يم دلرگی نه يم جوړسوی
ولي کش ز ما پر سرد غمراهه ده؟
خو وتیر لره درختي لاستی ورکړی
درینو غځنه چي قطع یې تنه ده
د غرو مې بي خلک متوله لرزېدل
پر راغلي نن دبيري پرې لرزه ده
په غیرت یې د زمري نوم وگتلی
د بانی پیچې بی بنخه پر کله ده
نن یې ولي د همت بکړی شوه کړه؟
پر سر پروت یې خالي اوچه د بده ده
خو عقلونه په سرو کي پیدا نسي
د هر چاڅه ورکه لاره او کوڅه ده

لرگي پي پڪار دي

هيڃ قوت ورياته ندي، يوزره
بايد نسي پر خيل خان باندي غره
د مپوي امبد له هغه بناخه نسي
جي ياوچ وي، ياپه پنج کي وي اره
وچه درخته بيسرته نه کوي برگونه
نه گلونه، نه بناخونه گرسره
دچرسي زويه دگتي امبد مڪره
دهغوڻه هم جي ناست وي پر پره
هغه باغ ته جي باغوان پي نه دهلودي
چغالان وريجي پر در اوپر نخره
دلپوه خنه نعت مزونه لابي ريزي
جي له خنگه خني پورته ڪري بره
زه ريشاء دهغه چاهه پير پير بزم
اسلحه جي پي وخنڪ ته وي خره

د زره عمچينه

گرانه د شيد په ډول سپينه ده
مخ لکه سپوږمۍ دي ماه جبينه ده
يوځل چي د يار وختگ ته کښېنستل
هغه وخت له شرمه سره وسپينه ده
پته خوله کي يو کتاب خبري کړي
زره کي يې ساتي پته مينه ده
کله چي په ناز سترگي راواښوي
پوه سمه چي نن لږ څه خوشينه ده
شونډه چي يوځل تر غاښو لاندې کړي
هغه وخت يې مينه له يقينه ده
لور قديې چنار غوندي رساينکاري
ملايې هم باريکه هم ورپښينه ده
کله چي کوچي په خپل لاس و اوښ
هغه د ريشا، د زره قمچينه ده

لور ختام په زېرخانه نوتولم

ما قضا ته د ختو لاري څارلې
په نصيب مي گورستان يا زېرخانه سوه
چي هوس د پروازو راته پيدا سو
وزر وچ سو زما په پښو كي زولانه سوه
نابوېره د صياد په دام كي گير سوم
بھانه راته د دام يوو دانسه سوه
يا به مرگ اوس قلوبم، يا به يرغلي
اقربا! راڅخه ولاړه بېگانه سوه
عقل هوبښ راڅخه تللي، لېوني يو
دا په دې چي مشران مو ديوانه سوه
صدقه مي خزانې نسوي د خپلو
هستي واړه د پره ديوندرانه سوه
آيينه غوندي رشتيا نسوم ويلي
درواغان مي په دنيا كي افسانه سوه
د تعمير په امېد ما وې ليڅي نغښتي
د ريشا، د پلانر كوند غالي ويرانه سوه

بي پرزوموتر

چي درست عمر يي تير کرمي په مزووي
پر بل چا يي کله هسي شروند پرزو وي
پر پالنگ د عياشي خوبونه کيزي
خوب يي نه وري چي بستري داغزووي
تپرواته دي که دکار هيله ترې وسي
چي لوسي په نعمت او په نانو وي
په غفلت کي بنکاري بنکاري بنکارولي
حک غلي، ناست چولوته دخرو وي
ده بهتره چي چپ کښيني په مجلس کي
هر مجلس چي دک په غټو آوازو وي
چي د ژرندي پل يي خرني پرسر باندي
خه بنادي به ورت پاته د مغزووي
پورته، پورته غورخېده د بل لرگي ته
دا کارونه يا ديز يا دبيزو دي
هر موتر چي بي درپوره وي، ولاړ دي
خصوصاً چي بيا بي تلو، بي پرزو وي
ریشا صبر تحمل درته په پکار دي
که په شروند کي درسره که آرزووي

ژربه د نازه ولوپزی

لاس راخه واخله ای ظالم بی دین غمازه
تیره دی دوران سی ژربه ولوپزی د نازه
خونه خوکلیدل، خونه جفا هم تا و نکړله
وگوره تاریخ ته تر انجام له آغا زه
ظلم که تعدا وه که هوس و ونودی بس دی
نږی تراخه بیره مندل امتیازه
تاکه خان پت کړی دی د طلسم په لباس سره
اوس نگار پوه سوی دی چي خومره بی چمبازه
خه توری واخله د جانان بی اعتمادی
مالره دخپل جانان د وصل درگاه بازه
خوار ریشا، په عشق کي که خونه خوکلیدلی دی
شکر دی خاوندۀ معشوقه پوه سوله رازه

ڪوربل

جي ترسترگويي ديار اوربل جل بل سو
اور دميني مي دزهه په ڪور کي بل سو
نازه دمه وم دسوي زره د سوخته
زهه مي وروسته بياله سوي خه په ڪور بل سو
د فراق بتي بيان راته انگاردي
مخامخ د اور لمبي راته ڪوتل سو
د حباب ترچتر لاندې مي اتراغ دي
د سڪرو تهو په باران کي مي منزل سو
هيڃ نسخي مي د مرض علاج ونڪر
د گولي پرڳاي گولي راته اجل سو
ريشا ستالا آينده ژوند ته اميد دي
پي پر زهه دغشو واري مسلسل سو

سرشکونی

د خپل خان شپې يې و سوئ په لمبوكي
په كندري كي پاته نه سو سپروني
د بابا هستي يې وركړه بگانه ته
اوس د بل پر در ولاړ دئ ژرغوني
هيواد ټوله په لمبوكي سوخل كيزي
پاته سو د ادې پر سر پروني
هيواد وال دي ترخپر و لاندې سوي
پر لزرانه چوكه جنگ او سرشكوني
پر ماشه باندي يې گوټي سره ايښي
و كوټي ته كړول د توپك نوني
چي د جنگ لمبې يو لږڅه آراميزي
د بل لاس په لاس كي وركړي اور لرونې
چي جنگي جامه و جنگ لره په تن كړي
بدي اسي ساده دله برگ پتلوني
ريشا ناست په لنده بله زېرخانه كي
پر پښو در د دئ لگېد لي لكوني

مخ ته ڪرڪنڊي

شهرستان يوارپه ڪري انڊي انڊي
خني وڃلوي هريوڇپلي ونڊي
انسان هم خني دي لبوه صفته
خڻلوي دورورد مالهه ڇهه پلندي
د حلال مالو پي نه وڪرله ڇڪه
د ڪي خيقي د حرامونديا تندي
چي دخولي او دزهه لارهه يوه نه وي
منافق دي په اسلام وهي ملندي
رقيب لس گرايه بدتر تر شهرستانو
عاشقان بي پسي واخستل سالندي
ومزله ته رسپده هفوته گران وي
چي په مخ کي ورته پروتي وي ڪرڪنڊي
د ريشاء اويزده مزلونه دي په مخ کي
رهبه ته ڪرڻي اويزدي لاري ده ته لنڊي

تماشه پي کوه

نه ده نکيايي د عصريت نخښه
نه دي پوچ الفاظ د علميت نخښه
تش کونډ و پطلون سر یتوت نه بولم
خو پکښي و نه وينم د پت نخښه
چا که مظلومان تر لاسو ونيول
دا ده د غيرت د شهامت نخښه
يا که يي پوره کړي د بشر خواستې
دغه ده بيشکه د خدمت نخښه
زړونه له دې شرونه څخه تنگ سوي دي
نسته پر نړۍ د حریت نخښه
نه ده و بشر لره سلاح پکار
دا د قدرت منو د قدرت نخښه
ورځ په ورځ بشرو تباهي ته مخي
سيل کهه ريشا د جهالت نخښه

د بېل لاس

ډير بشاش مخونه سوله پرمه سرده
ښادي ولاړه خلگ ډير دي غمزده
انساني خصلت د خلگو فراموش سو
ولی، جوړی، کړی، د خان درنده؟
مړیده یې د انسان په غوښونسي
چاپیدا کړه دا د غوښو خورنده؟
وړونه ولی یو تر بل تر له وتلی؟
رسوایي ده، نکړي یو د بل پرده
اکثر خلگ چې مقصد ته نه رسیږي
اجنبي لاسونه سته پس پرده
ویره خوله د خدا نسته شنډي بوځي
غمجن حال دی نه خوښي سته نه خنده
ریشا، ناست د بې و سې څخه نالش کړي
د سیالانو په مجلس کې شرمنده

توله دی دی

بیگانه ته یې بنسندی خپل ورور یې مړ کړی
په عالم کې شرمنده سوځان یې خړ کړی
هست و نیستی یې وایه ورکړه و پردوته
د اولس تر مخ یې ځان لڅ و لغړ کړی
له بهره یې اولاد ته څه را نه وړه
لاد لاسه یې اولاد ته ځان منگوم کړی
د بابا عزت یې وپیلور و په جهل
ځان یې نورو ته په دې توگه گادړ کړی
د خور کې بنارسې جتی پرسر کړه
ده و خور ته ورپرسر د غم گدې کړی
د هیبه یې زمریان لا لرزېدل
نن یې ولي ځان بابنې لره کو کړ کړی؟
په پاکی کې یې قدم مخ ته وانه خيست
تر ځواپې لا میدان په غم ککړ کړی
توله ته یې غره مسه په کردار دی
ریشا بنه سوچې اصلي نتردي پر کړی

شخصي حکومتونه

برني پر پروني باندي تاوان ڪره
نئي ته د سبا وعدې بيان ڪره
چي سبا سوتيا ري د تينتي نيسه
آماده واستغفالره خپل خان ڪره
د شخصي حکومتو دغه قانون دی
بله پلا بيا پبل شکل خان عيان ڪره
ته ودي په مطلب بنه سره پوهېږي
بچاره خلک په خان پوري حيران ڪره
په خلوت کي تاته هر عمل جائيز دی
پر بھر خبر د خدائي، حديث، قران ڪره
که په پتو محفلو کي هرڅه لڅ شي
خود باندي سپين پتکي، کيس، تمبان ڪره
دا دن د بد کارانو دود، دستور دی
چي د خلگو تر مخ سپين خان مسلمان ڪره
که رضا د خدائي، مخلوق خان لره غواړي
ريشا، خان دي حقيقي عالي انسان ڪره

پښوته لویزي

که سیلی اوږي که سوځم په لمبوکي
که خدا کرم د ژوندیو په قبروکي
واړه دی دی په ما هسي چاري کاندې
تیروم ژوند زه د عشق په مرحلوکي
د جانان د کلي خواته بي پروا ځم
پیره نکرم که تیریز مه په سپوکي
د فقیر او سپوڅو تل سره پرتووي
په یوه ډوډۍ را لویزي تر په پښوکي
خو پیش روي خپل جانان ویلې نه دی
غمان را کله شمېر مه په سروکي
نرما د عشق مس معلوم سوي دي ویاړنه
راقیان تر حسابیزي په سپردوکي
په رشتینی عشق چي نرما گل رخ خیر سو
ریشا، گرزده گلا نو په باغچوکي

دمغزو عمليات

ورکاوه يي دکومک په نامه ونډ
اوس د هري روپي سود اخلي چهارپنج
د سرو زرو کتوريان يي په غلا يوومه
زوي منگي يي ورته پرېښود پرگړونډ
طلايي خبتي يي وهرې په عوض کي
ورکوي وچه تکی لکه اسپنج
د بابا غونبي يي وخورې کارگانو
د زامنو په کله کي نسته سنج
پر مغزو ماهرانه آپرېشن سوئ
چي ساده مسائل دير اوسي بفرنج
د لستوني مار دئ دير په عذاب کړي
سوه د هريوه بڼه لکه نارنج
يو کچکول، يوه لکره ورته پاته
خغلوې ژر اوسني پخواني گنج
يوه ورځ به د حسابو کتاب راسي
پچي يي وپېچي مغزي، پښې و آرنج
ريشا هپښي ناست دئ په چرت کي نپوهيزي
وهري له دغسي ناخوالوڅخه رنج

تالي ختي

چي پر چايي د عتاب سترگي کړې غټي
هغه دم هغو په پښو کړې چوټي
نه اسلام نه شهامت دي نه غيرت دي
چي دورور په غوښو ووهي سمي
د اښکار ندي چي پر لار لار وي لڅکري
ښکار هغه چي په هوا ولي خرگتي
کاسه ډکه د حلال رزقه موزه کا
نه چي بل درته ولاړ وي تالي ختب
چي د ورور د سر په بيه لنگي غواړي
خدايه! مه کړې راپر سرهسي خرق
پر کاغذ باندي مي وکښې خو خبري
هسي پروتي وې په زړه کي لکه ختي
د ابيتونه د ريشا که چتيا ت بولي
نادانانو اعتراف وکړ په متي

ورستی هگی

لوگیله د زور وروڅخه کیږي
چي وې نکر د کمزور و لاس نیوی
د تور زونو شمله ورو غیرت ندی
چي کوي د ورو پر حق باندي تری
چي ملت یې تر خپل ځانه پوري هپروي
د هغوی په برخه مه بوله بری
مجالس او فیصلې یې نتیجې وي
پکښې گډې په خیرن زړه سوسری
چي تر چرگي څوک ورستی هگی کي لاندي
اسد مه کوه چي وباسي چپي
مسلمان که تر نامه زیږه اوږده کړه
پر شکنیم که یې لنډ وونیم گزی
د خالي اوبو په څوک کوچي وانه خلي
د غږ کي چي هرڅونه وي شپړي
ریشا هغه وخت خپل ځان مختور بولي
که یې وکی د تېریو مخ نیوی

د بندگی ژوند

شوه کيږي به د قبر و زندان ته	که هر خو دي نن هوا د آزادي ده
دغه لارچي دي اخستي ده بنديزي	فکر وکړه دغه لار د بربادي ده
لکه غاړه تراېده لکه نه وي	کله، کله لکه غاړه د زندی ده
پر دې ټوله غومړولي مشان گزري	نرمانه نن د سوتي اود رندی ده
که د عجز و خلوت تشو د ننه	خلوتگاه و هر فقير ته د بنادي ده
که شاهان په دې خلوت څوک محصور کړي	ورته پېښه نا جوړي د ساېندی ده
د ريشا ژوند نه شاهي نه فقيري سوه	نرندگي د بندگي دې خوندي ده

د سرو نولو

نه ورځم ديار کوڅي ته نه ورځم	توري جولي هلته تگ و دوکوي
سپي غمازي لاره بنده کړې ده	درکي د جانان ولاړه، عو، عوکوي
کله يې حضور ته رسېدلی سم	لارکي رقيبان راته پشروکوي
يار يې د زړه کښت ته ورلوېدلی دی	هلته يې د عشق د وېرود روکوي
کله يې د حق آواز تر خوله خپړي	دوی لکه ميناوي کړ کچوکوي
ډېر، ډېر درواغان يې اوږدلي دي	پوه يم بيا پر نورو وعدو څوکوي

نسي رسېدای ريشا تر يار پورې

خوچي جلا دان د سرو لوکوي

نه تعليم نه تربيه سته

مکتب وران سومعلمان خني کنده سوه	تعليم نته ماشومان بې تربيه سوه
مور و پلار يې د دودې په نعم اخته سوه	تربيه د ورکو جنگ دى يا بېکنکل دي
په ډېروسره ولي ديوانه سوه	په کوڅو کي کچنيان واره لوچگان دي
خوى خصلت يې د حيوان اُد بوده	جهالت ورځ تر دبله ورځ ډير پزي
اولا دونه يې کوڅې ته ورايله سوه	پلار يې وزې درو پو و تولدو سته
هم يې ناسته هم خبرې د شوده سوه	انساني خوى يې بدل په حيوان توب سو
پر کاغذ د فريادونو مجموعه سوه	د ريشا دخولې چي هراوف، آه، وږي

دغه حال دى

ويني يې چيني په ډېر لذت سره	غونډي خوري د خلگو په جرئت سره
خپته به يې و مونسلي د چت سره	نس يې ورځ تر بله ورځ پارسوب کوي
خيري به لږ شين سي په شدت سره	ورځ رايې چي لږى انفلاق وکي
رايې نيوى جهل په عزت سره	وي پلورل د پلار هډوکي وپلورل
گورئ ټوله حال ته په دقت سره	مه کوى د خدائى وروى ته وگورئ
گډه بې عقلي د حماقت سره	دا د هوشيارانو کار زه نه بولم
مخى به بندي غامري د ذلت سره	چاچي د بونزو لوحقوق لاندې کړه
دادئ ريشا تړوند د شرافت سره	چاکه مظلومان لوري ته پورته کړه

زړه ته مولويزي؟

مول خوند ونه ټول، زموږ د زندگۍ سوه	موزر ته پاته زندگي د بې ننگۍ سوه
نرمانې نن ورځ دي مړه چيچيان ايستلي	زما پخپل پي دا دنيا ورسته هگۍ سوه
خلپد ونکې خلا ورکه سوه تياره سوه	له محفله څخه پورته مار د ننگۍ سوه
ترانې د عشق به هر چا نرغولې	خولې گې سولې او ماته سارنگۍ سوه
هغه زړونه نن د جوشه دي لوېدلي	پي له سره راشوه شخه لنگۍ سوه
افغانانو خپله توره بل ته ورکړه	افغانۍ توره روسۍ يا پر ننگۍ سوه
څوک دي وي په وينا وونه پوهيزي	ريشا ستا ژبه تورۍ سوه که گونگۍ سوه

ژري تلي

دا څه حال د پي ژريزې کوندي زېږي	ديوي هفتې ناوياني سولې کوندي
د چاپسې لکه پخپلي دي د نگرې	د چاپندي، پنډۍ، نور په هم سوېنډي
نااهلان په دغه حال پوري خندا کا	عاقلا توره ته وچيچلې شوندي
خلگ نه گوري وېدي آيندې ته	و جواب ته يې نيولي خولې دي مندي
ټول اولس پر دې کبله نه ځاييزي	پر کښې کبله نه سي لويې غنډي
پي پهرې يې د خپل کامه پوتولې	د هغو چېرې عالم ته سوې برمنډي
د غفلت تلک يې کش کړي برهاندې	ژري تلي يې راووتې تر څنډي

ريشا مه ورځه پر دې ناحقه لاره
د ناحقې لاري و ځغله په منډي

ولي بل ته اريو؟

تيل مونسته د خراغ او د اوچاغ	بل ته اريو مونږ په تيلو د خراغ
پليسونو مو وځپل ځان ته پيدانگړي	لگولئ مودئ بل ته چهل چراغ
هم په ستن هم په کفن بل ته احتياج يو	په هستي کي يونستن زمگي داغ، داغ
زراعت سته مالداري ځکي پريوانه	مگر نور يې له توليد څخه سوه چاغ
په سترخوان کي که يوه گوله پيداسي	د هوا څخه غوټې وهي پرې نراغ
خولې ته منډي د زهه حال ويلای نو	مونږ د بل تر نظريو لکه الاغ
ولي اريو په هستي کي د بل لاس ته؟	راسئ ويا سو د دې اړتيا سراغ
که اصلي علت د دې حالاتو غواړي	ريشا، وابه وهرې پنځوس قسمه درواغ

د غلو ملگري

نه جوړېزي څو اخلاص، صداقت نه و	نه خپل کيزي تر څو مينه، الفت نه وي
وهرچاته خپل حقوق کله رسيزي	چي حاکم د عدالت حکومت نه وي
که دچورد پاره تړي وي پرانستي	په هغه ځای کي د خلگو دولت نه وي
حاکمان که سوه دغلو سره ملگري	مال لاڅه کوي د سر امنيت نه وي
بدامني او ځان ځاني چي هرځای راغله	بېره، وهم وي مال، سر سلامت نه وي
پرېې وسو، زوره ورکوي ظهونه	د بې وزلو سره زور و طاقت نه وي

ريشا، غواړي پر نړۍ چي عدالت وي
 په بشري خيانت، بجمالت نه وي

ڄنگه وکم؟

د فراق په لمبوسوی خورین ځگریم
د وصال په امید ناست صبح و دیگریم
ماد مینې لار په وینو او پاشي کړه
اوس د ډیري خونړي روند په نظریم
د زړه ویني مي دخولې څخه فوران کړي
کج تر گانو یې وهلي په خنجریم
سر و مال مي د وصال پر لاره ولاړه
د عشق لاره کي زه تیر تر مال و سریم
سپي رقیب دیار له دره فراری کیم
دهغې ورځي تر اوسه در بد ریم
چي په سپینه وړخ کالي راڅخه کابزي
نوبه و لي هسي غلوته خوش با و سریم
له در باره چي آشنا نا آشنا باسي
زه پریشا' به تر هغود بل پر دریم

بي فائدي مجلسون

يوسري وي دتوپوڊ ويشتوستري
 بل په خفاسته پردنستوبيا بانوستري
 چاشپه تيره كره په چورسي روان دي
 دهغي خوادگوني په لور ووستري
 چي لري بي هم خواست لاس بل ته نيسي
 سوادار پزيرار توپه نفلوس تري
 خوك جامونه پي پرپي چيني تشيزي
 خوك كاگل لره د بام په كاسوس تري
 خوك په شام پاپيس مخ زره خيسته كړي
 بوت پاليش والا په بوت وموزوس تري
 نشپه او وړخ يو خاي وبل خاي و له مندي
 هرهيئت په بي فائدي مجلسوس تري
 دي ستري او وكي ظاهره منعت سته
 په باطن كي وي په دكوكه وس تري
 وريشاته هوسايي نده وري پاته
 هر وړخ په جناز و فاتحوس تري

وچاٽه ورزغ گرم؟

هد ڀيرو کي مونڙ وچاٽه ڪرو ورنهاري
سا کين نسته جي دخلگونا ره واور ي
مونڙ دخلو پيش رفتو لاري خار لسي
شاوخوا سو ڀر رات بندي ٿوله لاري
جي رشتيا سي اوس په هنج چا باور نسته
دباورد لاري مله سوله بي لاري
گرم وسرد حالات پر مونڙ باندي تير پي
سپيني سري سترگي جي ويٽم خونگاري
باوله جي رابلل درنج علاج ته
اوس به خورم پر ککري دگوسو واري
خوراڍيري د اميد وعد جي بي راڪي
نن پر خيلو وعد وگرت سوله ناگاري
در پيشا حيات گري په گري مرگ دي
جي دنره پنجه بي جي دوينوداري

پرکمه رهي يو؟

و مزله ته زه پر لوري د خطر ځم
پدې تگ کي په پښو نه ځمه پر سر ځم
مزله وال په سپينه ورځ له مانه تېر سوه
زما په نخ کي توره شپه ده ماز يگر ځم
ناست چرتي يم د مزله لاره ي بنده
د مرگ لور ته زخي زره سوئ ځگر ځم
د کاروان مهار په لاس کي د ساپان دئ
اختيار نسته چي چټک په خپل نظر ځم
لازه ورکه د مزله ده شپه تاريخه
په بيابان کي دوري، هيسته لرو پر ځم
بي آبي ده احتمال د چولې شته دئ
تر لږ څرکه ناخبره يي باور ځم
زما ريشا څه د سفر لوري ورکړي
چي پرکه خوا روان په کم سفر ځم

پښتون پاته سو

تخت د سليمان گنج د قارون پاته سو
د هر پاچا جلا مضمون پاته سو
کرار، کرار پسي ټوليزي ټوله
تن به روان سي که پرون پاته سو
چا زرغوني درختي د پنځه وکښې
د بل آباد باغ شين، زرغون پاته سو
يو د بل مال ته پر څلور و ورځي
د بل يو لاس او يو پي ورون پاته سو
انسانيت د افغانانو ولاړی
اوس يې خالي کوټه و پطلون پاته سو
انسانان ځي روان پر مخ دي رهي
تاجک، انزه، انريک، پښتون پاته سو
د ريشا نوم او يانسان به څه وي
که پر پره دي ځکه مسکون پاته سو

لاس يوکي

پښانه، تاجک، شيعه، هزاره گان ترکمن، ازبک، بلوچ، نورستانيان
هر تکم چي پدې خاوره کي هستيزي بلل کيزي په يوه نوم د افغان
افغانان د دې هيواد ميراث خواږه د حکه ټوله د دې خاوري دي بچيان
اشغال گر غواړي چي دوی سره جلا کړي چي بيا وروسته وي اشغال ورته آسان
لمړی غواړي چي پر قوم، مذهب يا نسل کړي پدې توگه يې کمزوري کاندې ستوان
بيا جلا، جلا پر هر يوه حمله کړي د بشر د غوښو ويزي شرمښان
افغانان که ځان اولاد ته امن غواړي د دښمن په دسيسو دي پوه کړي ځان
ديووالي اسلحه خورا کارې ده په تفاق کي د بل گټه ده خپل نريان
که تبا غواړي ملي وحدت يې شرط دی يې يووالي تديرېجي مرگ ته روان
يا به حتماً يو ځای کيزي يا به وړک وي د ننني دغه ټول افغانستان

د ريشا خبري هر شنو اغېز اوړي

د کمود پاره ندی د ابيان

ذغاليان سوو

راته پېښ دى هره ورځ نوى سردرد د تور مخو سکر وگاز کړم گرم، سرد
لغور نه سردرد دي اوس چرخي ده زېره مي ريز دي دنارنج په رنگ، رنگ زرد
هوايي سوم تکهاري مي په سرکيني ترغوزومي تکان باسي مرد نامرد
دکوچي ياران مي واهه هوايان دي وکومک ته پيدانسوبل هم درد
آرام نلر په سرکي مي برچې خي سرچرخيو کهم د ژوند تخه دل سرد
چي بي ووينم تورغي بدمي ايسي نرغالي کړم د تور مخو سکر وگردد
زه د ژمي د ساره جنگه دارېزم چي اخيستي سړه لوي وي فرد، فرد
د اسخت ژمي به خاوند پخبر تېر کړي د سکر و مخ به وي تور په عمل کرد

رنگ زرد دي به وريشاه سرخروي وي

که يوخل بي د سکر و موسم کي طرد

فراري عاشق

چي ڄان نڪري ديار مخ ته سيلني
هغه ڪله عاشقان دي ريشتي
ترچولو چي دجانان و مخ ته گوري
هغه خوشي نندار چيان دي بھري
که د مرگ سگلي ديار پر زنگانه وي
دا و ملت دي مگر هو، زڪندي
که و ملت ديار پي پري نيو فراري سو
په قانون د عشق پي خيل ڄان کي ڇوڻي
چي ڪوڙه ديار په اوينڪو او پاشي ڪري
لري هسي تروې اوبڪي شيريني
مرام کاته او تبسم پي نوي تروند دي
سلا ڪن زامه به ڪري شل ڪني
عاشقان ديار ودرته ملنگان وي
چي پر د بنت گزري هغه دي لپوني
نر ماد عشق صفحه ديار په توصيف ڊکه
له نياسته دريشاء اشاعني

مردار خواره

مالیده خوري، هم دبري، جواربي خوري
کلنگي چرگه و چرگ واره جاري خوري
چغالان بيا دچرگانو قاتلان دي
تر منايي دير چتک پر هواربي خوري
دلانو په نلانو کي بانسه خار کري
طبيعت يي دي چي هره مرداربي خوري
اشتها چي يي د حرص په بنوري راغله
مرداربي لاپه خورا مزه داربي خوري
د هر چا مطلب خورک دي په ژوندون کي
يو په زور بل يي په ډيره هونسي يي خوري
خوک کرار، کرار خورک په حوصله کري
خوک غوتې وهي خورايي تلواري خوري
ريشاء شکه د حرام خور و نکري
حرام خور آخر پر سرواري کاربي خوري

تر کلکین راتہ گوري

لامرندہ دی چي پر سر پي کيزي واري
لاي نہ وينی چي وينی وهي داري
نامردان وي چي پر سرو توري راگيزي
پر را کني يي وي سر سترگي خونکاري
خنک زره دی چي دور و پد مرگ بنا دي کا
او را باسي پسله له مرگه يي انداري
دانن خه زلزله گده په نري ده
چي يي بنهي، تر وهي دغم کوکاري
دا دکم چپاول گرو چپاول دی
چي په سپينه ورخ نيولي يي دي لاري
پر ميدان باندي يي مخ نه ليدل کيزي
تماشا کري په کلکين کي تر هنداري
ريشا، داسي تگار يي په سترگويني
انسانان و ثرني لا خان گني خداي پاري

گلگل میری

تجارت نن ورخُ اکثره سود خوږے سوه
عقید وکي پښنه داسي کزوري سوه
که په هر قسم خوش مري پيدا کيږي
د ډه نکري تولیده يې رنځوری سوه
بي پيسوڅه، بله مينه، الفت نسته
د روپو ح دئ چي ورکه مو، وروږے سوه
کيسه برندي دبل دچپ يې کاري
که څوک خیر سي دغه هم کيسه بر سوه
د روپو گونی په شاو مري وراو مري يې
حمالي ده چي يې نوم سوداگري سوه
سرمایي د خپل هیواده څخه باسي
واولس ته پاته خود در بډري سوه
حساب ورک دئ محاسب دئ ناخبره
گډوډي، بې حسابي گلگل میري سوه
ريشا، خپل خان دي په لږ سره قانع کړه
بيرو ل يې وبل چاته مزدوري سوه

توپڪ خيل وپري نه پيڙني

زره چي د توپڪ وسوئي بل وڙني
نه لري تميز پره دي و خيل وڙني
زره کي چي بي بل داور لمبه سوله
خوچي زره يخ نكي سل وشل وڙني
ڪله سته توپير پڙد انسان حيوان
خره وڙني، غوايي، انسان سل وڙني
ڊڪه توپڪ سنگدل انسان چي واخست
خلگ پر ڪشمير اوپر ڪابل وڙني
دوست و دڻهن ڪله توپڪ پيڙني
نه بي په پوڻسته بي توکل وڙني
هر توپڪ و مرگ لسه جور سوئ دي
ڪله ڊير عاقل ڪله پاگل وڙني
ورڪ دي وي توپڪ ڊڪتار وسره
حڪم تش ليدل بي ريشا تل وڙني

بوسه يو

زه بي وسه، ته بي وسه، دی بي وسه
موز بي وسه سووچي دوی سوه گل هوسه
نوبه خود دوس دارانو ناخیری وي
پر موز شمیری دروچی مال یوپه لسه
پمچي که خوگ چيچي دادی غسل دئ
شات خوچانه دي اخستی له مگه
جي بي وسه دخیل وس په جال کښي با^{سې}
خدايۀ وباسي کلې د دوی له نه
په یوه آذان یوه مسجد کي لمونځ کوي
مگر بعضي بي ولاړ وي بي اودسه
يو خواخوږی ز موز دپاره پید انسو
په دې لویه کورنۍ کي یو بي کسه
ریشا بند دئ په قفس دې وسی کي
فرياد ونه بي راوړي له قفسه

پر صراف کلي نه چليزي

کوز بار کله تر منزله پوري رسيږي
تر هغه ف پوري پر لاري چپه کيږي
که گوته سکه دي ورکړه و صراف ته
کلي کله پر صراف باندي چليزي
د رشتياد بانغو درختي وي پر باره
د دروانغو درختي وچي سي رښيږي
که د بله يي الغيچ کړه خان ته کوته
چي مصرف يي نکري بل لسه پاتيږي
چي پر لو تو باندي پورته پوخ ديوال سي
د بقاء اميد ترې مه کوه شريږي
د خولې لار او د زړه لار چي يوه نه وي
اقر باء لاد هغو تخمه بپليږي
ته ډير بنه وايي ريشاء کور دي ودان سه
خوتر تا ستا مخاطب بنه په پوهيږي

راغله، ولامه

مړي کړي مور مړي بيا به ياد نسي
غرو نړېدې بيا به استاد نسي
غم يې پر کور توره ليکه وکبله
دومري غم زده، سوحي به بناد نسي
ډيرو نامردانو ډير نامزاده کړل
دانا مراده زړونه به د مراد نسي
يو وار چي سقوط سوا اعتبار دچا
بيا به دوهم ځل د اعتماد نسي
يو ځل چي په مرگ په لحد ننوري
هغوته د ژوند دوا ايجاد نسي
اوس يې سالگرې د مرگي ياد لري
ژوندي يې بايد پس له دې پياد نسي
سرپت کړه ريشا په رنگت وټامره
شو غمخور پيدا دې هيواد نسي

بدي خاطرې

راته پاته پيري بدي خاطرې دي
په غونډو کي د وحشي حيوان نارې دي
په ليدوسه آواز د خوږې نه وزي
گنگوره يم چي داخنګه قواي دي
د خبرو مجال ندي راته پاته
يا د لاس او يا د سترگو اشارې دي
د غمجنو او بنکو سيل پر مخ بهيزي
د نرگي دوينو پورته فوارې دي
د علاج د لروبي ندي پيدا سوي
طيبان نه علاج، نه د چارې دي
ستا په دادخدای رسيزي ريشا خوره
نور دي ټوله کونښنوبي وارې دي

منافق

فخامخ جي درته ناست وي، جان، قربان به درته وايي
که دي سترگي سوې نهائي، بدگويي بي پس شا وي
هسي خلک منافق وي، چي زره، خوله بي يوه ته وه
ستاپر غم درسره ٿاهري، پشلاکوي خداوي
په دوستي بي باور نسته، وي دوستي بي په دروغو
ظاهر خان بولي تپروني، دنمئي بي بيا په غلا وي
په ظاهر جار و قربان او په لباس بي خطا مسه
باطني خوي وخصلت بي، دانسان نه وي بلاوي
هو بن کوه! دهسي خلگو په گنتا سره تپر نه ورتي
چي وينا، عمل بي دوا ره، يو دبل سره جلا وي
هميشه د صادتانو سره دوست و هميشين سه
دکاذب او دروغن ٿخه دور ي دي دريشا وي

کوز لاس کوز مغزی

دهمت خبنتان طبع دچا نکري
شهامت به په خشم و سودا نکري
نه کوز لاس و کوز مغزی نيسي وچاته
او په لاس کی به د فقر عصا نکري
بي همت وي چي د بله مفت غوايي
بي همته بيا هم ورکړه وهریا نکري
خپله خوري خپله گټي لږ وي که ډيره
د بل مال لره به او بر د لاس د غلا نکري
داکس نه دی چه غیرت کی تر پنبولاندي
او پر خپلو لاسو، پنبو اتکا نکري
هسي ډير مفت خواړه سته په جامه کښي
په درواغو دا خبره ريشا نکري

برگ کتل

چي پر لار ئي برگ کتل يي خوروي
په پره دي اشاره خپل يي خوروي
برگ کتل يي پر سراورونه بل کره
مغز جوش وخوش کول يي خوروي
برگ کتل که وي خو ور ئي نه عمل کيزي
په کلو کنداغ وهل يي خوروي
بېگانه وويي خپلوان دي بد راه کړي
چي رشتيا سي گواکي بل يي خوروي
حق دی چيري چي خپل خان ور له تسليم کړي
د سوتي په نروړ منل يي خوروي
ولي برگ برگ ورته گورې، خو انسان دی
له دي لاري شه وتل يي خوروي
د وجدان دادگاه که هر چيري پيدا سوه
ريشا هم ور ئي چي تل يي خوروي

بند انگور چغال وهي

خوک چي بي پر مېخ همي پر نال وهي
خرد دوی د آس سره چهار نال وهي
وي به پي د باغ قواله ستاڅه وي
اما، هغه بند انگور چغال وهي
خوک وای چي حق دي منم وي غواړه
خوک بیا مخامخ دي سر مال وهي
چا دامبري لار په چينو وړاند کړه
بل بیا کینت ته مخک په دوپال وهي
ماغونته تهر دو منزلد کړه
سرای میانخ کي جاهل بنا دیوال وهي
څه سو محتسب او شرعي دُری
ولي په شلاخوي کو تووال وهي
غلی سه ریشا فریاد وچاته کړې
تا خوهم پره دی هم اندیوال وهي

پڻي نه پر ورڃي

پڻي هغه ڪز ديوته بيانہ ورڃي
زره چي پي هارگ ڪوته ڪوتلي دي
ليري په دورين کي ور معلومه سوه
توري دي ڪز دي ڪلي وتلي دي
نه بليزي اور په دي نغريو کي
دلته دوبرخي اور لگدلي دي
پاته، تته، توره سوله دامپنه
ميزي، اوبنان نته تللي ڪلي دي
دلته پر لانسو باندي کارگان گزي
شاو خواتن پي اچولي دي
بيا به هغه دي مڻي تهراسي
يو ڄل چي ڪوته ور غور ڇڏلي دي
ڄي دنسامار امخ ته اتر اغ ڪوي
پلار ددي دنسامار ريشا ڇڀلي دي

آينده نتيجہ

هر ڊول مستي نن ورخ کولای سې
هر قسم ډري په چا وهلاي سې
تانن ډبي وسو واك اخيستی دی
ټوله په يوه وندر تر لای سې
تا د سيادي لوی تور اودلی دی
ته لا هوای مرغان نیولای سې
داسي اسلحې دي سازي کړي دي
ليري و نژدې هدف ويشتلای سې
لوی کراته بازي پي چالاکي لري
هر خای خپل حريف را ختمه ولای سې
حرص دي نه مريزي چي هر خون خور
هر څه په سرا بنټوب سره خورلای سې
ته که آينده ته نظر واچوی
څنگه نتيجہ ځني ايستلای سې
و بنیه ريشا چي دا ته څوک بنيې؟
ما ته دا بنيلي را بنوولای سې؟

د بیت المال موزرکان

کښېز دی ژر تلکي موزرکانو ته
دا د بیت المال رشوت خورانو ته
وي نيسي ترخت عدل تي وسپاري
ورکړي سزاگاني خائنانو ته
ونغاړي کمبله د فساد، رشوت
وغوروي فرش وصادقانو ته
چا که د ملت په سر سودا کول
مه ورکوي سردې تاجرانو ته
چا که حقيقت په توپک وويشتي
تينگه چکه ورکړي جاهلانو ته
هرڅوک چي خدمت په صداقت کوي
وسپاري اختيار و خادمانو ته
نن ورځ ريشا هر ملت پوه سوئدي
ځان به خوشي نکړي ناپوهانو ته

نه شرم نه حيا

مخ دي پرته كره د هرچا ميراث خوره
حرام خوره تاته وايمه مخ توره
د عالمه دي نه شرم، نه وايه سته
چي د بل يقی دي لاندي كړ په نروړه
جنون نه جوړوي د خان د پاره
نه بېرېزي د دوزخ له سخته اوړه؟
په ژوندي كې دي غاړي خلاصې نكړې
نه خلاصيزي پسله مرگه زهون د پوره
د سيسي دي زما د مخكي، باغ كړې جوړې
تا كره لاندي نره دي وايستم د كوره
ولي دومري بې غوري سوه په جهان كې؟
ولي نسوه د ظالم كاسه نسكوره؟
درېشا، د زړه دخروښه غلبلي دي
د فشار حمله بې واستوي ترگوره

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**